

DE IURE

Vydáva Najvyšší súd Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 814 90 Bratislava | www.nsud.sk

1/2016

**Predseda
Súdneho
dvora EÚ
na Slovensku**

**Vymenovanie
nových sudcov**

**Noví asistenti
na NS SR**





Návšteva u prezidenta
[strana 4](#)



Noví sudcovia
[strana 4-5](#)



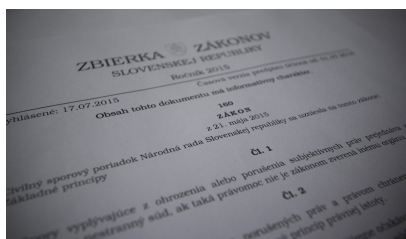
Návšteva srbského
ministra spravodlivosti
[strana 6](#)



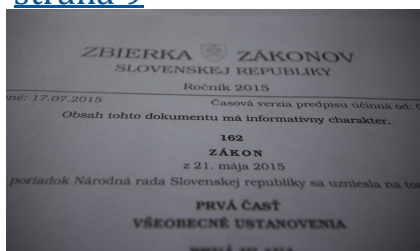
Návšteva sudcov
z Gruzínska
[strana 7](#)



Návšteva predsedu
Súdneho dvora EÚ
[strana 8](#)



Rekodifikácia civilného
procesu
[strana 9](#)



Správne súdnictvo a
právomoci prokuratúry
[strana 12](#)



Rozhovor
Koen Lenaerts
[strana 15](#)



Rozhovor
JUDr. Ján Šikuta
[strana 19](#)



Nové tváre na NS SR
[strana 23](#)



Absolventská prax na
NS SR z ÚPSVaR
[strana 26](#)



Vážené kolegyně, vážení kolegovia, predstavujeme Vám informačný občasník Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „DE IURE“, ktorý má ambíciu štvrťročne Vás informovať o aktuálnom dianí a iných dôležitých skutočnostiach súvisiacich s činnosťou Najvyššieho súdu SR možno trochu iným spôsobom, než na ktorý ste boli doposiaľ zvyknutí.

Z vecného hľadiska je časopis zameraný na poskytnutie rôznych analýz týkajúcich sa judikatúry najvyššieho súdu, na odborné články a tiež aj návrhy zákonov *de lege ferenda*, čo má osobitný význam pri zisťovaní Vašich názorov z hľadiska podnetov na prípadné novely platných zákonov, resp. podnetov na celkom novú právnu úpravu. Malo by sa pritom vychádzať z Vašich praktických poznatkov.

Najvyšší súd SR má v súčasnosti 230 zamestnancov. Je to pomerne veľký počet, pri ktorom je dosť pravdepodobné, že sa vzájomne nepoznajú. V mnohých prípadoch ide o osoby veľmi zaujímavé, ktoré sa (okrem svojej práce) venujú aj iným zaujímavým činnostiam, majú „kreatívneho ducha“, sú jednoducho osobnosťami, ktoré si zaslúžia, aby sme sa o nich dozvedeli. Na prekonanie tejto bariéry zavádzame rubriku „KTO SOM“, v ktorej sa nám predstavia.

So zreteľom na skutočnosť, že Slovenská republika je krajinou Európskej únie, je v našom záujme náležite oboznamovať sa s európskou legislatívou a judikatúrou. Tieto informácie budú obsiahnuté v rubrike „ZAHRANIČIE“, do ktorej zahrnieme aj zahraničné aktivity, najmä spoluprácu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s inými súdmi Európskej únie.

Nemožno opomenúť ani významné výročia sudcov a zamestnancov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako významné štátne, spoločenské, kultúrne a športové podujatia, prípadne aj iné významné udalosti, o ktorých sa dočítame v rubrike „VŠIMLI SME SI“.

Verím, že snaha a všetko úsilie vynaložené na vydávanie tohto časopisu nebudú márne, a že jeho vydávanie neminie cieľ spočívajúci v pravidelnom toku dôležitých a zaujímavých informácií.

JUDr. Daniela Švecová
predsedníčka Najvyššieho súdu SR



FOTO: Kancelária prezidenta SR

Prijatie u prezidenta

V utorok 9. februára 2016 prijal predsedníčku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, JUDr. Danielu Švecovú, prezident Slovenskej republiky, pán Andrej Kiska, s ktorou diskutoval o viacerých témach spojených s fungovaním justície.

Predsedníčka Najvyššieho súdu SR informovala prezidenta o niektorých jej krokoch a jej ďalších plánoch v prospech efektívneho pôsobenia najvyššieho súdu. Prezident sa okrem iného zaujímal aj o názory vo vnútri najvyššieho súdu na etický

kódex sudcu prijatý súdnou radou a spoločne diskutovali o niektorých okruhoch otázok, ktoré si budú vyžadovať aj pozornosť budúceho parlamentu a vlády.

TEXT: Boris Urbančík

Vymenovanie 23 nových sudcov

Prezident Slovenskej republiky, pán Andrej Kiska, vymenoval v utorok 9. februára 2016 v Prezidentskom paláci 23 sudcov bez časového obmedzenia. Prinášame Vám jeho prejav na uvedenom slávnostnom akte:

„Zložením sľubu ste sa stali novými sudkyňami a sudcami Slovenskej republiky. Úprimne Vám gratulujem a všetkým vám želim úspešnú, profesionálne hodnotnú kariéru na vašich nových pôsobiskách. Kariéru nezávislých, nestranných jus-

tičných autorít, ktorých každodenný výkon súdnej moci bude vzbudzovať rešpekt a úctu. Keď som sa tu prihováral vašim kolegom pred pár mesiacmi v novembri — prvým sudcom, ktorí podobne ako vy prešli novým, prísnejším výberom kandidátov — bolo to v čase, keď sa rozhodovalo o nových pravidlách sudcovskej etiky. Ale, žiaľ, bolo to zároveň v čase, keď sa ukázalo, že dôvera verejnosti k justícii na Slovensku je, žiaľ, rekordne nízka. Medzitým Súdna rada nový etický kódex sudcov

prijala. Všetci slušní sudcovia, odborná verejnosť, ľudia, ktorým záleží na dobre fungujúcom a dôveryhodnom štáte, očakávajú, že kódex prispeje k vzniku účinných očistných mechanizmov vo vnútri justície. Takých, ktoré dokážu korigovať chyby, aj primerane trestať individuálne zlyhanie ľudí v talári. Ale jeho najväčší význam by mal spočívať v tom, že sa stane súborom pravidiel a hodnôt, ktoré ako sudcovia budete prirodzene zdieľať a stanú sa jedným z nástrojov zvyšovania dôvery ľudí v



súdnicstvo a právny štát. Nástrojom, ktorý máte plne v rukách vy, sudcovia. Zvyknem opakovať, že generičná obmena sudcov, ktorej ste súčasťou, je dôležitou súčasťou úsilia o dôveryhodnejšie súdnicstvo. Želám si, aby ste boli generáciou sudcov, ktorá bude pri každodennom výkone povolania schopná na vysokej odbornej úrovni chrániť spravodlivosť a posilňovať právnu istotu ľudí na Slovensku, ale ktorá nezostane len pri tom. Kríza dôvery verejnosti v spravodlivosť si vyžaduje, aby ste boli generáciou, ktorá je aktívna vo verejnej diskusii. Takou generáciou, ktorá je schopná odpovedať na nedôveru a kritiku väčšou otvorenosťou, ochotou počúvať a hľadať lepšie riešenia problémov, ktorým vaša profesia čelí. Vážené sudkyne a sudcovia, želám vám osobne, aj našej krajine, aby ste sa vo svojom poslaní stali osobnosťami, ktorých integrita bude vzorom pre všetkých v otázkach rešpektu k právu, k zmyslu pre férovosť, ale aj pokory k veľkej moci, ktorá bude vo vašich rukách. Aby ste prispeli k tomu, že sa o súdnicstve v Slovenskej republike začne hovoriť a písať ako o ozajstnom pilieri hodnôt právneho a demokratického štátu. Držím vám pri tom palce.“

Zoznam vymenovaných sudcov a sudkýň s uvedením ich nového pôsobiska:

Milan Majerník	Okresný súd Bardejov
Jozef Jaselský	Okresný súd Prešov
Peter Kubej	Okresný súd Košice II
Petra Štefanko	Okresný súd Košice II
Natália Štrkolcová	Okresný súd Košice-okolie
Júlia Prikyřlová	Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Martin Bauer	Okresný súd Martin
Lenka Kostolanská	Okresný súd Levice
Radka Laceková	Okresný súd Levice
Marián Dunčko	Okresný súd Trnava
Michal Pollák	Okresný súd Trnava
Pavol Macháč	Okresný súd Piešťany
Lucia Leňová	Okresný súd Bratislava IV
Ľubica Mojžišová	Okresný súd Banská
Adriana Mazúchová	Okresný súd Žiar nad
Monika Vozárová	Okresný súd Trnava
Dušan Szabó	Okresný súd Trnava
Michaela Králiková	Okresný súd Revúca
Mária Ďuricová	Okresný súd Trenčín
Jana Tomášová	Okresný súd Humenné
Peter Vrbjar	Okresný súd Rožňava
Lýdia Stehurová	Okresný súd Čadca
Martin Kurečko	Okresný súd Trebišov



Návšteva srbského ministra spravodlivosti

V rámci oficiálnej návštevy ministra spravodlivosti Srbskej republiky **Nikolu Selakovića** na Slovensku v dňoch **3. až 4. februára 2016** sa uskutočnilo stretnutie s predsedníčkou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky **Danielou Švecovou**. Pani predsedníčka prijala pána ministra v stredu za prítomnosti **Saniho Dermakuu**, veľvyslanca Srbskej republiky na Slovensku a zástupcov všetkých štyroch kolégií NS SR.



Nikola Selaković informoval o organizácii súdneho systému v Srbsku, ktorá bola do roku 2010 obdobná ako v Slovenskej republike. V dôsledku tlakov zo strany Európskej únie na Srbsko však došlo v roku 2010 k reforme organizácie súdnictva. Aktuálny systém súdnictva v Srbsku je zložitejší – pozostáva zo 66 všeobecných (základných) súdov, 25 vyšších súdov, 4 odvolacích súdov (inštančne vyššieho stupňa) a Najvyššieho kasačného súdu. Minister Selaković vyjadril presvedčenie, že pôvodný súdny systém sa javil

ako efektívnejší. Za najväčší problém srbského súdnictva v rokoch 2010-2016 považuje **nejednotnú súdnu prax**, najmä pokiaľ ide o rozdiely v rozhodovaní štyroch odvolacích súdov.

Účastníci stretnutia sa venovali aj situácii na Slovensku, pričom sa hovorilo o veľkom zavalení najvyššieho súdu nevybavenými prípadmi, najmä v civilnej agende a o možných riešeniach tohto problému po rekodifikácii civilného procesu. Rovnako sa obe zúčastnené strany zhodli na tom, že Ústavný súd SR by mal zasahovať do rozhodovania všeobecných súdov len v skutočne výnimočných prípadoch.

Diskusiu viedli zúčastnení aj o tamojšom trestnom práve. **V srbskom súdnictve je neporovnateľne menej prípadov z oblasti trestného práva**, najmä v dôsledku zavedenia prokurátorského šetrenia. Najviac vecí sa vyrieši dohodou o vine a treste, prípadne odložením trestného stíhania v prípade, ak obvinený nebol dovtedy trestne stíhaný a zloží finančné prostriedky na humanitárne účely. Pán minister uviedol, že na Vyššom súde v Belehrade pôsobia dve špecializované oddelenia – jedno, ktoré sa venuje organizovanej kriminalite, korupcii a terorizmu a druhé, ktoré sa venuje vojnovým zločinom. Zároveň majú zriadené dve špecializované prokuratúry. Nikola Selaković v závere stretnutia pozval predsedníčku NS SR JUDr. Danilu Švecovú na návštevu do Srbska na Najvyšší kasačný súd.

TEXT: Ján Martvoň



Študijná návšteva sudcov z Gruzínska

Na pozvanie predsedníčky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky **Daniely Švecovej** navštívila Slovensko v dňoch **14. až 20. februára 2016** delegácia gruzínskych sudcov zo sudcovského združenia **Jednota sudcov Gruzínska**. Táto návšteva bola ďalším pokračovaním spolupráce medzi Najvyšším súdom SR a Jednotou sudcov Gruzínska. V minulosti už zástupcov tejto sudcovskej organizácie predsedníčka Najvyššieho súdu SR Daniela Švecová prijala a taktiež sa uskutočnila zahraničná pracovná cesta podpredsedníčky Najvyššieho súdu SR Jarmily Urbancovej na konferenciu Jednoty sudcov do Gruzínska.

Daniela Švecová prijala jedenástich sudcov z Gruzínska v pondelok 15. februára 2016. Išlo o ďalšie stretnutie s predstaviteľmi justície ďalšej krajiny, ktorá je v prístupovom procese do EÚ. Stretnutia sa zúčastnili i zástupcami jednotlivých kolégií Najvyššieho súdu SR.

Gruzínski kolegovia, zo Združenia sudcov Gruzínska, sa veľmi intenzívne zaujímali o slovenskú justíciu a náš právny systém. Daniela Švecová ich informovala o situácii u nás, pričom im ponúkla pomoc zo strany Najvyššieho súdu SR, pokiaľ ide o poskytnutie našich informácií a skúseností z implementácie európskeho práva. Sudcovia, z miest Tbilisi, Kutaisi, Poti, Telavi a Bolnisi, potom informovali predstaviteľov všetkých štyroch kolégií Najvyššieho súdu SR o zložitej situácii a právnom stave v Gruzínsku. Porovnávali sa úlohy, postavenie a zloženie najvyššieho súdu v oboch krajinách. Pracovná debata sa viedla na témy sústavy súdov na Slovensku i v Gruzínsku, problematika špecializácie sudcov i systémy opravných prostriedkov a zákonné lehoty na rozhodovanie. Najvyšší súd v ďalších dňoch pripravil kolegom z Gruzínska rozmanitý program, pričom sa stretli s predsedníčkou Súdnej rady SR Janou Bajánkovou a členmi Súdnej rady a so zástupcami akademickej obce na Paneurópskej vysokej škole. Mali možnosť sa stretnúť s ministrom spravodlivosti SR Tomášom Borecom a vypočuť si prednášku Marice Pirošíkovej, zástupkyne SR pred Európskym súdom pre ľudské práva. V ďalšej časti programu prijal gruzínskych sudcov riaditeľ Justičnej akadémie Peter Hulla a navštívili i detašované pracovisko Justičnej akadémie v Omšeni. Počas týchto stretnutí hostí sprevádzala podpredsedníčka Najvyššieho súdu SR Jarmila Urbancová a pracovníci odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov najvyššieho súdu.

Združenie sudcov Gruzínska je neziskovou organizáciou, ktorá vznikla 4. júna 2013. Ide o dobrovoľnícku asociáciu, v ktorej pôsobí 42 aktívnych a náhradných sudcov. Ktorýkoľvek aktívny, alebo náhradný sudca má možnosť stať sa členom tohto združenia.

Ciele organizácie:

- podpora nezávislosti a transparentnosti súdnictva
- zlepšenie vykonávania spravodlivosti
- organizácia medzinárodných a iných fór za účelom neustáleho odborného rastu sudcov
- posilňovanie zboru sudcov a jeho zapojenie do rozvojového procesu súdneho systému
- podpora a zlepšovanie komunikácie a výmeny názorov medzi sudcami rôznych inšancií
- posilňovanie individuálnej úlohy sudcu a jeho nezávislosti za účelom posilnenia sudcovskej autority a inštitucionálnej nezávislosti súdnictva
- účasť na verejných procesoch
- príprava, spracovanie a prezentácia iniciatív
- identifikácia a podpora sudcovských stanovísk berúc do úvahy ich odborné záujmy;
- podpora zlepšovania sudcovskej etiky;
- prehľbovanie kontaktov medzi odbornými právnickými asociáciami;
- iniciatívy na účely hlbšieho začlenenia súdov do spoločnosti – identifikácia úlohy sudcu, jeho funkcií a právomocí za účelom väčšej informovanosti verejnosti;
- informovanie verejnosti a organizácia podujatí na zlepšenie právnej kultúry
- podpora sudcovskej samosprávy
- zlepšovanie kontaktov s asociáciami sudcov v iných krajinách
- plánovanie a zavádzanie rôznych kultúrnych a športových aktivít na národnej aj medzinárodnej úrovni
- zavádzanie iných vhodných aktivít za účelom zabezpečenia kvality súdnictva.

TEXT: Ján Martvoň



Návšteva predsedu Súdneho dvora EÚ

Na pozvanie predsedníčky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky **Daniely Švecovej** navštívil Slovensko v dňoch 8. až 10. februára 2016 predseda Súdneho dvora Európskej únie **Koen Lenaerts**. Predsedníčka Najvyššieho súdu SR sa s ním stretla v utorok 9. februára 2016 v sprievode sudcu Súdneho dvora EÚ **Daniela Švábyho**. Daniela Švecová zdôraznila význam návštevy vrcholného predstaviteľa súdnictva Európskej únie a pogratalovala Koenovi Lenaertsovi k vymenovaniu do funkcie predsedu Súdneho dvora na jeseň minulého roku. Na stretnutí hovorili o rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ a o najvýznamnejších prípadoch, ktoré sa týkajú Slovenska. Koen Lenaerts hovoril na tému kladenia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru, pričom považuje tento inštitút za vynikajúcu príležitosť pre sudcov ako vysvetliť národné právo a dať ho do kontextu s právom európskym. Zdôraznil, že nie je možné kritizovať jednotlivé súdy za obsah prejudiciálnych otázok, nakoľko v tomto existuje úplná sloboda pre národných sudcov. Dôležité je podrobne a presne naformulovať národné právo. Daniela Švecová priblížila situáciu na Najvyššom súde SR, pričom sa zaujímala, či je vysoký nápad vecí problém aj na Súdnom dvore EÚ.

Po stretnutí s médiami a rokovaní s

predsedníčkou Súdnej rady SR Janou Bajánkovou a s členmi súdnej rady nasledovalo ďalšie stretnutie na pôde Najvyššieho súdu a to so zástupcami jednotlivých kolégií Najvyššieho súdu SR. So **Soňou Mesiarkinovou** predsedníčkou občianskoprávného kolégia, **Liborom Duľom** predsedom trestnoprávného kolégia, **Jozefom Milučkým** predsedom správneho kolégia a sudkyňou obchodnoprávného kolégia **Andreou Moravčíkovou** hovoril o prebiehajúcej reforme Súdneho dvora Európskej únie. Koen Lenaerts sa zaujímal o skúsenosti jednotlivých kolégií NS SR s aplikáciou únijských predpisov a kladením predbežných otázok Súdnemu dvoru. Na záver stretnutia vyjadril nádej, že vnútroštátne súdy budú aktívnejšie pri kladení predbežných otázok Súdnemu dvoru a tým prispieť k zjednocovaniu výkladu predpisov EÚ.

Pracovnú časť programu dňa 9. 2. 2016 predsedu Súdneho dvora ukončila prednáška na tému „Súťažné právo EÚ a Charta základných práv“, ktorú Koen Lenaerts predniesol v popoludňajších hodinách slovenským sudcom a iným vybraným hosťom. Predseda Súdneho dvora sa venoval predovšetkým povahe sankcií v práve hospodárskej súťaže Európskej únie. Svoj výklad opieral najmä o rozsiahlu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho

súdu pre ľudské práva. V nadväznosti na to sa bližšie zaoberal jednak právom na obhajobu a v rámci nej aj právom na prístup k spisom. Vyjadril nádej, že vnútroštátne súdy budú aktívnejšie pri kladení predbežných otázok Súdnemu dvoru a tým prispieť k zjednocovaniu výkladu únijských predpisov. V diskusii sa hovorilo o zásade zákazu sebaobviňovania v práve hospodárskej súťaže.

Záver programu svojej návštevy Najvyššieho súdu SR absolvoval predseda Koen Lenaerts na pôde Justičnej akadémie SR stretnutím s jej riaditeľom Petrom Hullom dňa 10. 2. 2016 v Pezinku. Prijatia sa zúčastnili aj podpredsedníčka najvyššieho súdu Jarmila Urbancová a sudca Súdneho dvora Daniel Šváby. Predseda Lenaerts uviedol, že vynikajúcou príležitosťou pre vzdelávanie sudcov v oblasti európskeho práva sú stáže, ktoré organizuje Súdny dvor pre národných sudcov. Poukázal, že naposledy sa takejto stáže zúčastnil aj sudca Najvyššieho súdu SR Ivan Rumana.

TEXT: Ján Martvoň

Rekodifikácia civilného procesu

Primárnou úlohou súdov všetkých stupňov je poskytovať ochranu právam a právom chráneným záujmom fyzických a právnických osôb, ak tieto boli porušené alebo ohrozené a tak deklarovať, kde je právo. Tejto úlohe súdov zodpovedá aj štruktúra civilných procesných kódexov. Ich základnou úlohou je upravovať postup súdu, účastníkov konania, ako aj iných osôb zúčastnených na konaní s cieľom vyriešiť spor o právo, ktorý medzi účastníkmi konania vznikol.

Národná rada Slovenskej republiky dňa 21. mája 2015 schválila viac ako ústavnou väčšinou tri zásadné procesné kódexy a to zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) a zákon č. 162/2015 Z. z. Správny sporový poriadok (SSP), ktoré nadobudnú účinnosť dňa 1. júla 2016.

Čo sa teda reálne stane 1. júla 2016?

Po 53 rokoch prestane platiť Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb.) vrátane jeho početných noviel, ktoré boli výsledkom zákonodarnej činnosti rôznych období vývoja právneho poriadku na

Slovensku a v ktorých možno dnes rozoznať pôvodné predstavy z roku 1963 na strane jednej a rôzne riešenia obsiahnuté v množstvách noviel a osobitných právnych predpisov po roku 1989, ktoré reagovali na zmeny v hmotnom práve a ktoré boli vyvolané zmenami spoločenských pomerov po roku 1989.

Nové civilné procesné kódexy vychádzajú zo základných zásad, predovšetkým zásady rovnosti účastníkov, zásady ústnosti a priamosti (s prihliadnutím na súčasný európsky trend písomného konania v drobných sporoch), zásady verejnosti, zásady hospodárnosti konania, zásady voľného hodnotenia dôkazov. Sporové konanie, samostatne upravené v Civilnom sporovom poriadku, bude aj naďalej ovládané dispozičným a prejednávacím princípom, ako i koncentračnou zásadou. V mimosporových konaniach (Civilný mimosporový poriadok), v ktorých dominuje verejný záujem na zistení materiálnej pravdy a preventívny charakter konania, bude prevládať princíp oficiality a vyšetrovací princíp. Okrem klasických zásad sporového a mimosporového konania rešpektuje procesná právna úprava aj nové zásady vyplývajúce z únievého práva, najmä zásadu

zákazu diskriminácie, zásadu rovnocennosti a účinnosti, zásadu ochrany spotrebiteľa, zásadu solidarity a lojality únievého práva, zásadu spolupráce a iné. Nová právna úprava civilného procesu sa bude interpretovať a aplikovať v súlade s týmito zásadami a princípmi s prihliadnutím na hodnoty, ktorých právnu ochranu zabezpečujú.

Tieto zásady sú premietnuté do základných princípov uvedených v článkoch 1 až 18 Civilného sporového poriadku, na ktoré nadväzujú ďalšie časti procesného kódexu, uvedeného v znení konkrétnych paragrafov.

Nie je a ani nemôže byť ambíciou tohto príspevku obsiahnuť podrobne celú novú úpravu jednotlivých inštitútov procesného poriadku, ale z hľadiska pôsobnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa zmienim o tých najpodstatnejších.

Najvyššia súdna autorita v každej krajine je najvyšší súd (ako aj Ústavný súd z hľadiska svojho postavenia mimo sústavy všeobecných súdov). Účel a funkcia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (NS SR) sú štandardne definované, porovnateľne s európskou tradíciou kontinentálneho práva. Nezastupiteľná

úloha NS SR je už dnes vyjadrená v zákonom stanovenej povinnosti dbať o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Táto povinnosť vyplýva v súčasnosti pre najvyšší súd z ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré mu ukladá dbať o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zverejňuje právoplatné súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Proces zjednocovania výkladu a používania právnych predpisov najvyšším súdom je osobitne upravený v § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. a v podrobnostiach predovšetkým v čl. 12, 20, 40, 47 a 48 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu SR (uverejnený pod č. 291/2006 Z. z.).

V tomto smere je úloha Najvyššieho súdu SR pri aplikácii princípu právnej istoty absolútne kľúčová.

Na účely zjednocovania judikatúry sa do CSP zaviedol inštitút Veľkého senátu, po skúsenostiach z viacerých európskych krajín, napríklad Českej republiky. Výhodou pri koncipovaní tohto nového inštitútu bolo, tak ako takmer vždy, že tvorcovia rekodifikácie procesného práva mohli preberať pozitíva a vyvarovať sa poznaných negatív.

Nová úprava veľkého senátu v CSP, ktorej výsledná podoba je kompromisom so zástupcami zákonodarnej moci, ktorí v rámci poslancových návrhov zasiahli do textu zákona, a to v časti o povinnosti Najvyššieho súdu Slovenskej re-

publiky, vyžiadať si pred rozhodnutím o veci stanovisko ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, pričom aspoň výber „ďalších subjektov“ zostal v kompetencii najvyššieho súdu. V tomto smere však treba hneď uviesť, že tieto stanoviská nemôžu a ani nesmú byť pre NS SR záväzné, nakoľko by išlo o neprípustné vychýlenie trojdelenia moci v štáte. Tento text právnej normy možno vnímať skôr v informačnej rovine, s čím sa s určitou dávkou tolerancie, dá súhlasiť.

Svojím obsahom predstavuje veľký senát inštitucionálne zabezpečenie princípu právnej istoty a normatívne pokrýva prípady, ak sa senát NS SR mieni odkloniť od konštantnej judikatúrnej línie NS SR.

Ak teda senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnemu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor.

Veľký senát sa skladá z predsedu senátu a šiestich sudcov. Predsedom veľkého senátu je predseda príslušného kolégia najvyššieho súdu. Členmi veľkého senátu sa stávajú sudcovia senátu najvyššieho súdu, ktorý vec postúpil veľkému senátu, a traja iní sudcovia tohto kolégia, určení rozvrhom práce najvyššieho súdu.

Právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný. Ak sa senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní chce odchýliť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu.

Veľký senát si pred rozhodnutím

vo veci obligatórne vyžiada stanovisko ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, prípadne ďalších subjektov.

Veľký senát rozhoduje priamo vo veci samej, v ktorej sa buď pridrží súčasnej judikatúrnej línie, alebo sa v odôvodnených prípadoch od nej odkloní. Inšpirácia tohto postupu vyplýva z negatívnej skúsenosti z Českej republiky – navrhovaná normatívna úprava zabráni tomu, aby sa postupujúci senát neodôvodnene vyhol vybavovaniu vecí, keďže členovia senátu, ktorý vec Veľkému senátu postúpuje, sú jeho súčasťou.

Ak po rozhodnutí Veľkého senátu dospeje senát NS SR pri rozhodovaní ďalších sporov k odlišnému záveru (napr. pri zmene spoločenských pomerov), znovu postúpi vec na rozhodnutie Veľkému senátu. Účelom je jednotnosť rozhodovacej činnosti NS SR, avšak nie jej bezúčelná zakonzervovanosť.

Spory o právomoc medzi súdmi a inými orgánmi bude rozhodovať osobitný kompetenčný senát najvyššieho súdu. Rozhodnutím kompetenčného senátu sú súdy a orgány verejnej moci viazané.

Kompetenčný senát je zložený zo siedmich sudcov, a to troch sudcov správneho kolégia najvyššieho súdu, troch sudcov občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu a jedného sudcu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu; jeden z nich je predseda, pričom predsedu kompetenčného senátu, členov kompetenčného senátu a rovnaký počet náhradníkov z každého kolégia určuje predseda najvyššieho súdu v rozvrhu práce najvyššieho súdu.

Úlohou NS SR bude v najbližšom období premietnuť tieto úpravy do Rokovacieho poriadku NS SR.

Nový CSP vrátil najvyššiemu súdu jeho primárnu úlohu pri rozhodovaní o mimoriadnych opravách prostriedkoch, dovolaniach.

Bola obmedzená možnosť podať dovolanie len na meritórne rozhodnutia (rozsudoché výroky) a z nemeritórnych rozhodnutí len voči tým, ktorými sa konanie končí (odmietnutie, zastavenie a pod.). Dôvodom je dôsledné a koncepčné uplatňovanie princípu mimoriadnosti opravných prostriedkov v tom zmysle, že na ich uplatnenie nie je právny nárok a navrhovateľ musí splniť prísnejšie podmienky prípustnosti. Nová úprava ponecháva tzv. vady zmätočnosti s terminologickým a systematickým prispôbením novej koncepcii sporového konania. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP (Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), bude potrebné vykladať eurokonformne v súlade s judikatúrou ESĽP, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a hmotnoprávných nárokov strán. Doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ sa nahradil terminologicky správnym pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry ESĽP i ÚS SR. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude dovolanie prípustné vždy.

CSP presne definoval prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu

záviselo od vyriešenia právnej otázky, po a/ pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, po b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo po c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V stručnosti zhrnuté, najvyšší súd konečne bude primárne súdom dovolacím, teda právnym, a nie skutkovým súdom. Súčasne sú tým však kladené zvýšené nároky na znalosť ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR sudcov najvyššieho súdu, čo musieť viesť nevyhnutne k zabezpečeniu i materiálnej dostupnosti uvedeného (analytické oddelenie, knižnica a pod.).

TEXT: Soňa Mesiarkinová



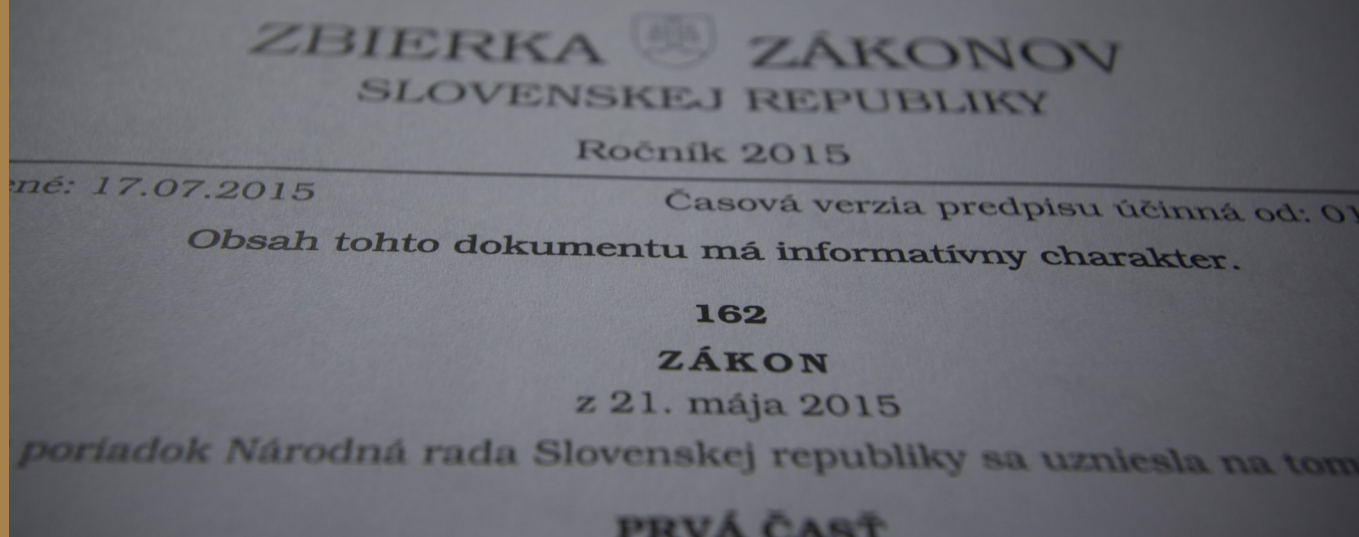
JUDr. Soňa Mesiarkinová

Vzdelanie:

1976 - 1981 Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
1996 - 1997 kurz Aplikácia práva EÚ v rozhodovacej činnosti súdov
1999 - 2000 kurz Európska integrácia
Zúčastnila sa seminárov k právu EÚ v Dánsku a Belgicku

Pracovné skúsenosti:

1983 - 1985 justičná čakatel'ka na Mestskom súde v Bratislave
1986 - 1992 sudkyňa Obvodného súdu Bratislava 2
1992 - 2006 sudkyňa Krajského súdu v Bratislave
2001 - 2006 predsedníčka senátu Krajského súdu v Bratislave
2007 - súčasnosť sudkyňa Najvyššieho súdu SR,
2011 - súčasnosť predsedníčka senátu NS SR
2014 - súčasnosť predsedníčka občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR
Externá členka pedagogického zboru Justičnej akadémie SR, externá vyučujúca na Paneurópskej vysokej škole, členka Redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie
Od roku 2012 bola členkou Rekodifikačnej komisie pre rekodifikáciu civilného procesu a v súčasnosti je podpredsedníčkou Komisie pre rekodifikáciu súkromného práva



Správne súdnictvo a právomoci prokuratúry

Vládny návrh zákona nového Správneho súdneho poriadku, zákona č. 162/2015 Z. z. účinného od 1. 7. 2016, bol vypracovaný na základe legislatívneho zámeru rekodifikácie civilného práva procesného (ďalej len „Legislatívny zámer“), ktorý schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 283 z 5. júna 2013, ktorým zároveň poverila ministra spravodlivosti Slovenskej republiky predložiť vládny návrh zákona vypracovaného na základe schváleného legislatívneho zámeru na rokovanie vlády Slovenskej republiky, a na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky (v časti Súdnictvo „V záujme efektívneho súdnictva vláda bude prijímať systémové opatrenia na posilňovanie práva občanov na včasné súdne rozhodnutia, a to najmä v podobe podstatnej revízie Občianskeho súdneho

poriadku“). Konanie v správnom súdnictve po jeho obnove novelou Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 519/1991 Zb. bolo upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pod názvom „Správne súdnictvo“, pričom niektoré časti právnej úpravy správneho súdnictva naďalej odkazujú na všeobecné ustanovenia inštitútov občianskeho súdneho konania, čo pri neustálych zmenách Občianskeho súdneho poriadku, zameraných najmä na sporové konanie v civilných veciach, je pre správne súdnictvo značne nevyhovujúce a neúnosné. Problémy správneho súdnictva sa doteraz riešili iba čiastkovými, často nie veľmi koncepčnými novelami Občianskeho súdneho poriadku, ako aj iných zákonov.

V rámci rekodifikácie civilného práva procesného bola preto hneď na počiatku tak-

mer jednomyselne prijatá myšlienka odčleniť správne súdnictvo zo všeobecného kódexu o civilnom práve procesnom do samostatného kódexu – Správneho súdneho poriadku. Odčlenenie procesnej úpravy správneho súdnictva sa ukázalo ako nevyhnutný krok, po ktorom už dlhé roky volali sudcovia venujúci sa problematike správneho súdnictva, ale i tiež prokurátori z oblasti netrestného dozoru prokuratúry, ako i odborníci z orgánov verejnej správy, ale tiež i odborníci z akademickej obce. Opora pre tento zámer existuje i v právnych úpravách okolitých štátov. Rekodifikácia procesného práva v oblasti správneho súdnictva vychádza z tzv. minimalistického variantu – zatiaľ **bez kreovania Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky**. Legislatívny zámer bol založený na prijatí

nového samostatného Správneho súdneho poriadku iba s podporným použitím Civilného sporového poriadku pri súčasnom zachovaní správnych súdov v rámci sústavy všeobecného súdnictva.

Národná rada SR dňa 21. 5. 2015 schválila vládne návrhy zákonov Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku, ktoré majú nahradiť zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Všetky tri nové občianske procesné poriadky nadobúdajú účinnosť dňa 1. júla 2016, a to vzhľadom na potrebu oboznámenia sa s novými procesnými poriadkami jednak zo strany odbornej verejnosti, ako aj širokej verejnosti.

Nová právna úprava v správnom súdnom poriadku zakotvuje i pomerne široké oprávnenia prokurátora v správnom súdnom konaní. Táto skutočnosť súvisí s tým, že i netrestný dozor prokuratúry sa významnou mierou podieľa na zabezpečovaní zákonnosti a postupu pri rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy, ktorú skutočnosť zákonodarca tiež premietol do základných princípov konania pred správnym súdom, kde zakotvil i princíp funkčnej súvislosti, t. j. nadväznosti správneho súdnictva a dozoru prokuratúry nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy. Oba tieto systémy ako v súčasnosti, tak i v novej právnej úprave nie sú konkurenčnými systémami, ale navzájom spolu súvisia a dopĺňajú sa. Netrest-

ný dozor prokuratúry i v zmysle novej právnej úpravy bude funkčne pôsobiť ako príslušný právny filter, ktorého schopnosťou bude odstrániť nezákonnosť v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy, a to ešte skôr, než by sa na základe príslušnej správnej žaloby mohla stať predmetom rozhodovacej činnosti správnych súdov. Netrestný dozor prokuratúry prostredníctvom svojho právneho filtra dokáže vybaviť ročne niekoľko tisíc vecí a v dôsledku toho dokáže významným spôsobom odťažit' na základe príslušných podnetov účastníkov správnych konaní, správne súdy. V dôsledku tejto činnosti netrestného dozoru prokuratúry dochádza aj k efektívnejšiemu výkonu správneho súdnictva, pretože logicky príslušným odťažením správneho súdnictva nadobúda potom na význame i rýchlosť konania a s tým súvisiace ďalšie aspekty. Právna úprava súvisiaca s činnosťou netrestného dozoru prokuratúry je upravená v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Je potrebné však zdôrazniť, že jedine správne súdy sú vybavené právomocou zrušiť nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej správy a v prípadoch pokiaľ koná správny súd v plnej jurisdikcii, má právomoc nahradiť ho svojím rozhodnutím. Príslušné oprávnenia prokurátora však môžu byť iba návrhového charakteru.

I v zmysle Správneho súdneho poriadku bude mať prokurátor žalobnú legitimáciu na podanie všeobecnej správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo

jeho opatreniu. Prokurátor je oprávnený takto procesne postupovať, ak orgán verejnej správy nevyhovel jeho protestu a nezrušil ním napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie (§ 178 ods. 2 SSP). V takomto prípade rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora musí byť prílohou správnej žaloby prokurátora, a to v zmysle § 182 ods. 2 písm. c/ SSP. Správnu žalobu musí prokurátor podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy o nevyhovení jeho protestu (§ 181 ods. 2 SSP). Vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že oprávnenia prokurátora na podanie prokurátorskej správnej žaloby sú obdobné, ako je tomu v právnom prostredí de lege lata.

V zmysle novej právnej úpravy bude mať prokurátor taktiež oprávnenie vstúpiť do ktoréhokolvek konania pred správnym súdom, pričom táto skutočnosť vyplýva z § 46 SSP. Prokurátor bude mať takéto vstupové oprávnenie i do kasačného konania, ktorá skutočnosť vyplýva z § 452 ods. 1 SSP, kde sa hovorí, že na konanie na kasačnom súde sa primerane použijú ustanovenia druhej časti SSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

Taktiež významným oprávnením v zmysle novej právnej úpravy bude právomoc generálneho prokurátora iniciovať rozhodovanie veľkého senátu v kasačnej sťažnosti, a to z dôvodu rozdielnej rozhodovacej činnosti správnych súdov alebo pretrvávajúcej odlišnosti rozhodovania správnych súdov a orgánov verejnej správy. V takomto

prípade sa v uznesení o postúpení veci veľkému senátu uvedie i dôvod takéhoto postupu, ktorý navrhol generálny prokurátor, a to prípadne aj s otázkou, ktorej posúdenie je na rozhodnutie veci rozhodujúce (§ 466 ods. 2, § 22 ods. 1 písm. c/, § 47 ods. 3 SSP).

Z uvedeného vyplýva, že zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok vo svojej právnej úprave precíznym spôsobom upravuje právne otázky týkajúce sa riadneho a efektívneho výkonu netrestného dozoru prokuratúry. V tejto súvislosti možno vysloviť presvedčenie, že prokuratúra má vytvorené v novom procesnom predpise dostatočné právne záruky, aby v súlade s princípom funkčnej súvislosti, mohla realizovať jednak svoje príslušné oprávnenia a jednak odťažiť správne súdnictvo, a to tak, aby mohlo efektívnym spôsobom naplňovať svoje spoločenské poslanie a účel pri ochrane individuálnych práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Nová právna úprava konania v správnom súdnictve si kladie za cieľ vytvoriť také procesnoprávne inštitúty, ktoré umožnia čo najviac sa priblížiť k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania a vytvoriť tak priestor pre kvalitnejšie súdne rozhodnutia. Taktiež si kladie za cieľ zabezpečenie efektívneho výkonu správneho súdnictva prostredníctvom sudcov, ktorí budú špecializovaní na výkon tejto súdnej agendy. Avšak, aby bolo možné dosiahnuť želaný cieľ rekodifikácie na úseku

správneho súdnictva, bude podľa môjho názoru potrebné a nevyhnutné personálne posilniť sudcovský stav vybavujúci agendu správneho súdnictva, a to jednak na krajských súdoch, ako i na Najvyššom súde Slovenskej republiky, kde nie sú personálne dobudované na správnom kolégiu jednotlivé senáty, bohužiaľ ani v súčasnosti. Požiadavka personálneho dobudovania súvisí so súčasným nápadom vecí v jednotlivých agendách správneho súdnictva, a teda s efektívnym výkonom správneho súdnictva a napokon vymožitelnosťou práva ako takého. Za týmto účelom vidím ešte veľký priestor pre oblasť správneho súdnictva a jeho riadne fungovanie, v legislatívnych zmenách, a to v statusových predpisoch. Som toho názoru, že by mali byť rešpektované určité špecifiká a osobitosti správneho súdnictva, ktoré prakticky začína na krajských súdoch, ktoré predstavujú základný článok organizácie správneho súdnictva. Som presvedčený, že vhodnou zmenou statusových zákonov v prospech správneho súdnictva, by nový Správny súdny poriadok len mohol získať na svojej očakávanej kvalite a efektivite vo vzťahu k spoločnosti na úseku vymožitelnosti práva.

TEXT: Jozef Milučký



JUDr. Jozef Milučký

Narodený: 12. 5. 1961

Vzdelanie:

1981 - 1985 študoval na Právnickej fakulte Univerzity Komenského

1988 získal 1. justičnú atestáciu

Priznaný titul JUDr. na UMB v Banskej Bystrici

Pracovné skúsenosti:

1987 - 1988 justičný čakatel' - Okresný súd v Považskej Bystrici

1988 zvolený za sudcu

1989 - 1996 predseda senátu na civilnom úseku na Okresnom súde v Čadci

1997 - 2010 Krajský súd v Žiline

1998 predseda senátu na právnom a civilnom úseku na Krajskom súde v Žiline

2006 predseda správneho kolégia Krajského súdu v Žiline

2007 predseda senátu na úseku správneho súdnictva na Krajskom súde v Žiline

2009 sudca na Najvyššom súde SR

2010 - súčasnosť sudca správneho kolégia NS SR

2014 - súčasnosť predseda správneho kolégia NS SR



KOEN LENAERTS

Aké priority ste si stanovili na obdobie svojho predsedníctva?

Mojou prioritou je to, čo by malo byť prioritou každého sudcu, a to presadzovanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv EÚ. Práve to je poslaním článku 19 (*Pozn.: Zmluvy o Európskej únii*). Presadzovanie práva sa však môže zdať ako viac menej ambiciózny, vzdialený cieľ. Napriek tomu je potrebné zdôrazniť, že práve to je základnou úlohou nášho súdu. Presadzovaním práva rozumieme prípravu kvalitných rozhodnutí, ktoré budú odôvodnené veľmi dôkladným, logickým spôsobom a budú v nich presvedčivo uvedené dôvody, na základe ktorých sme dospeli k určitému záveru. Pretože - povedzme si otvorene - všetky naše rozhodnutia a najmä tie, o ktorých rozhoduje Veľká komora, sú extrémne politicky aj právne citlivé vo vzťahu k jednému alebo k viacerým členským štátom. Takže autorita súdu sa odvíja od kvality a presvedčiv-

ho odôvodnenia rozhodnutí.

Aby som sa vyjadril ešte explicitnejšie, súd nie je politickým orgánom. Je súdnym orgánom. Jeho rozhodnutia však majú dopad na politickú sféru. Aby bola táto skutočnosť z dlhodobého hľadiska akceptovateľná, je potrebné zabezpečiť dve veci. V prvom rade, súd sa musí pohybovať v medziach konkrétneho prípadu, ktorý rieši. Základným rozdielom medzi súdom a politickou inštitúciou je skutočnosť, že súd si neurčuje svoju agendu. Súd sa zaoberá iba prípadmi, ktoré sú mu predložené. Dobrým príkladom je žaloba Slovenskej republiky o neplatnosť rozhodnutia Rady (*Pozn.: rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1601 z 22. septembra 2015 o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka*). Ide o iniciatívu slovenskej vlády predložiť vec Súdnemu dvoru. Našou úlohou je rozhodnúť vo veci presvedčivým spôsobom, nech už je rozhodnutie

akékoľvek. Avšak ide o krásny príklad toho, ako členský štát tvrdí: „Rozhodnutie bolo prijaté kvalifikovanou väčšinou v Rade. My s týmto rozhodnutím nielenže nesúhlasíme, ale z nasledovných dôvodov ho považujeme za nezákonné“. Členský štát predloží túto argumentáciu nášmu súdu. My musíme rozhodnúť takým, či onakým spôsobom. Nech je ten výsledok akýkoľvek, musíme byť presvedčiví. Musíme presvedčiť stranu, ktorej v konaní nebolo vyhovieť. Nikdy nie je ťažké presvedčiť úspešnú stranu. Výzvou je o správnosti rozhodnutia presvedčiť stranu, ktorá bola neúspešná. V druhom rade je potrebné zabezpečiť, aby bolo odôvodnenie rozhodnutia dôkladné (t. j. veľmi detailné) krok za krokom, v dôsledku čoho zvíťazí ten najpresvedčivejší právny argument. Pokiaľ ide o náš súd, neexistuje žiadne ďalšie kritérium. Nie je to záležitosť veľkých či malých členských štátov, starších či mladších členských štátov. Na ničom takom nezáleží.

Aby sme to zhrnuli, cieľom môjho predsedníctva je zabezpečiť, aby všetky rozhodnutia vynesené súdom, a to nielen Veľkou komorou, ale všetkými komorami, aby tieto obsahovali kvalitné odôvodnenie, ktoré presvedčí o svojej správnosti tých účastníkov, ktorým nebolo vyhovené. A toto je naozaj náročný cieľ. Vyžaduje si také riadenie súdu, ktoré zabezpečí, aby o prípadoch zásadného významu rozhodovala Veľká komora, aby o veciach priemernej dôležitosti rozhodovala komora zložená z piatich sudcov a aby najjednoduchšie prípady rozhodovala komora pozostávajúca z troch sudcov. Zámerom tejto kategorizácie je rýchlejšie rozhodovanie v jednoduchších prípadoch tak, aby sme získali viac času na prípravu kvalitných odôvodnení v politicky citlivých veciach. Aby to bolo možné dosiahnuť, predseda musí rozvíjať svoju schopnosť zvolať kolegov dohromady a vypočuť si názor každého z nich. Všetci pracujeme v právnom systéme, ktorý nie je naším vlastným - národným. Všetci pracujeme v jazyku, ktorý nie je naším materinským. Na Súdnom dvore hovoríme po francúzsky, po anglicky, niekedy po nemecky a v obmedzenom rozsahu aj inými jazykmi, ale žiaden z nich nie je pre väčšinu z nás naším materinským. V konečnom dôsledku to znamená, že nato, aby sme odviekli kvalitný kus práce, musíme prekonať veľa prekážok. A postarať sa o to, aby to fungovalo, to je skutočne mojou úlohou ako predsedu. Spojiť jednotlivcov do celku a zabezpečiť, aby všetko fungovalo tak, ako má. Niečo ako dirigent orchestra, ktorý vytvorí z jednotlivých častí hudobného diela jeden kompaktný a pevne integrovaný produkt. To je cieľom môjho predsedníctva.

Vnadväznosti na veľmi aktuálnu problematiku teroristických

útokov – aké sú podľa Vás možnosti ďalšieho posilnenia justičnej spolupráce medzi jednotlivými členskými štátmi v záujme účinnej ochrany pred terorizmom a boja proti nemu?

Podľa môjho názoru, najpotrebnejšia je výmena informácií medzi členskými štátmi a ako mi je známe, inštitúcie Europol a Eurojust, obe sídlia v Haagu, sa ujali vedenia v tomto smere. Mali by mať úplný prístup k databáze DNA – teda ku kriminálnej anamnéze tej ktorej osoby. Je zrejmé, že takýto postup si vyžaduje úplnú vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Štáty by mali byť pripravené



a ochotné zdieľať informácie týkajúce sa činnosti ich policajných zložiek s inými členskými štátmi.

V každom prípade, náš súd je vo svojej judikatúre veľmi iniciatívny pokiaľ ide o posilňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí a vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi. Dochádza k tomu v podstate dvoma spôsobmi. Na jednej strane posilňujeme základné zásady, ktoré by mali zdieľať policajné systémy a systémy trestného súdnictva členských štátov. Ide napríklad o plné rešpektovanie práva na obhajobu, práva na právne zastúpenie, ochrany práv obetí. K tomu všetkému máme smernice Európskej

únie harmonizujúce právne poriadky členských štátov na najnižšej úrovni spoločných črt. A toto je potrebné, pretože, ako často hovorievam vo svojich prejavoch na túto tému, vzájomná dôvera neznamená slepú dôveru. Inému systému veríte preto, lebo v podstate vo všetkých základných rysoch pokiaľ ide o koncepciu právneho štátu, spravodlivého procesu, ústavných záruk, a to tak vo vzťahu k obvineným, ako aj k obetiam, je ekvivalentom k Vášmu vlastnému systému. Nie je identický, pretože každý systém má svoje vlastné tradície, ale v reálnom výsledku je

ekvivalentný. A ekvivalentný, ak sa zamyslíte nad významom tohto slova z etymologického hľadiska, znamená rovnakej hodnoty. Takže ho považujete za systém rovnakej hodnoty. A preto ste pripravený mu veriť a vykonať rozhodnutie prijaté týmto iným systémom.

Uvedené si môžete všimnúť v našej rozsiahlej judikatúre týkajúcej sa európskeho zatýkacieho rozkazu. Je to veľmi pekný príklad tohto fenoménu. Tendenciou našej judikatúry v tejto oblasti je zabezpečiť, aby európsky zatýkací rozkaz fungoval. Takže, čo je to vlastne európsky zatýkací rozkaz? Je to absolútna vzájomná dôvera medzi členskými štátmi. Je to na-

príklad Belgičan, ktorý sa dopustí niečoho protizákonného na Slovensku a vráti sa späť do Belgicka. A Slováci povedia – vypátrali



sme túto osobu až sem, vydajte nám ju. A Belgicko vydá svojho občana alebo občianku, pretože verí slovenskej polícii a úkonom jej trestného súdництва. Takáto dôvera je skutočne základom celého systému a je nevyhnutná tak z pohľadu trestného stíhania, ako aj po odsúdení z pohľadu výkonu uloženého trestu odňatia slobody. Celá myšlienka, ktorá stojí v pozadí, spočíva v tom, že v rámci Schengenského priestoru nie je možné vyhnúť sa trestnej zodpovednosti. Nemôžete uniknúť trestu jednoducho tým, že prekročíte hranice. A mám taký dojem, že často keď sa hovorí o európskom občianstve, všetko znie tak pozitívne. Takmer až romanticky. Ako slovenský občan idete do Nemecka a tam s Vami zaobchádzajú rovnako ako s nemeckým občanom. Všetko je

to o právach. Tie predstavujú samozrejme základný koncept. Avšak s občianstvom sú spojené aj povinnosti. A táto téma je jednou

z nich. Ak urobíte niečo protizákonné v hostujúcom členskom štáte, v ktorom sa náhodou ocitnete, alebo v ktorom máte trvalý pobyt, budete sa zodpovedať vnútroštátnym orgánom daného členského štátu. A Európska únia sa postará o to, aby Vás tento členský štát vzal na zodpovednosť. Členský štát, ktorého štátnym príslušníkom ste, Vás nemôže ochrániť ako svojho občana, ako by to bolo v prípade klasickeho medzinárodného práva.

Takže v tomto zmysle je právo Európskej únie krokom vpred. Naproti tomu, v intenciách medzinárodného práva vo všeobecnosti štát nikdy za bežných okolností nevydáva svojho vlastného občana. V rámci Európskej únie sme sa vzdali tejto zásady. Hlavnou myšlienkou je, že ak sa chcete presťahovať do iného členského štátu a požívať všetky práva voľného pohybu osôb, rovnakého zaobchádzania a práva spojené s európskym občianstvom v inom členskom štáte ako je ten, ktorého ste občanom, je to v poriadku. Ale zároveň to znamená, že budete musieť niesť zodpovednosť za svoje činy. Tak v občiansko-právnej, ako aj v trestnoprávnej rovine. A váš vlastný členský štát vás nemôže ochrániť.

Preto si myslím, že pokiaľ ide o boj proti trestným činom, proti terorizmu, veľmi dôležitá je plynulá spolupráca medzi členskými štátmi.

Stretli ste sa počas svojho dlhoročného pôsobenia v súdnych inštitúciách Európskej únie s nejakou zaujímavou kauzou, ktorá sa týkala Slovenskej republiky?

Takýchto prípadov je pochopiteľne viac. Bolo aj zopár prípadov týkajúcich sa porušenia práva Únie, nespomínam si však na nič výnimočné. Stáva sa to všetkým členským štátom. Musím povedať, že aj v súvislosti s Belgickom sa vyskytli podobné prípady, v ktorých sa členský štát oneskoril s transpozíciou smernice.

Nesmiem zabudnúť na kauzu Križan (Pozn.: prípad je známy tiež pod názvom „Pezinská skládka“). Ide o prípad, v ktorom bol namietaný rozpor zákona s právom Európskej únie pred Súdnym dvorom aj pred vnútroštátnym ústavným súdom, a v ktorom sme potvrdili úplnú nezávislosť interakcie so Súdnym dvorom oproti prieskumu ústavnosti. Je to v súlade s rozhodnutím v kauze Filipiak a pod. Ide o prípad zásadného významu, ktorý je veľmi často citovaný. V popredí stojí myšlienka, že všeobecný vnútroštátny súd musí mať vždy voľnosť nato, aby sa rozhodol, či posunie vec priamo Súdnemu dvoru a nemusí čakať na rozhodnutie ústavného súdu. Existuje totiž niekoľko členských štátov, ktorých všeobecné súdnictvo je oddelené od ústavného súdu. Je to tak v 18 z 28 členských štátov. Máme teda 18 členských štátov so samostatným ústavným súdom, vrátane Slovenska a Belgicka a na druhej strane je 10 členských štátov, ktoré majú len jeden najvyšší súd, ktorý rozhoduje ako najvyššia inštancia vo všetkých veciach,

vrátane ústavy. Majú to tak nastavené napríklad v Holandsku, v škandinávskych krajinách, v Estónsku, či Veľkej Británii. Krajiny so systémom *common law* majú jednoducho jeden najvyšší súd.

Takmer vo všetkých krajinách, v ktorých je ústavný súd oddelený od všeobecného súdnictva, vyvstáva otázka, na ktorý súd sa obrátiť najskôr – či na ústavný súd alebo priamo na Súdny dvor. V zmysle našej konštantnej judikatúry sa všeobecný súd môže rozhodnúť, že sa obráti s otázkou týkajúcou sa práva Európskej únie na náš súd predtým, než predloží napríklad ten istý zákon ústavnému súdu na účely prieskumu jeho ústavnosti. Môže sa tiež rozhodnúť, že urobí oboje paralelne. V každom prípade, po tom, čo Súdny dvor odpovie na prejudiciálnu otázku a je zjavné, že zákon je v rozpore s právom Európskej únie, by všeobecný súd nemal čakať na ústavný súd, kým rozhodne, že zákon je v rozpore s ústavou. Ide o rozhodujúci aspekt našej judikatúry. Teda o skutočnosť, že súd, ktorý nám položil prejudiciálnu otázku, musí byť priamo v nadväznosti na právo Európskej únie v takej pozícii, aby mohol odmietnuť aplikáciu vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore s právom Európskej únie bez toho, aby musel čakať na ústavný súd, kým tento vyhlási zákon za neplatný alebo ho zruší. Ide v podstate o prípad, ktorý bol objasnený na základe podnetu z tohto súdu.

TEXT: Lenka Bogárová



Koen Lenaerts

Dátum a miesto narodenia:

20. 12. 1954, Mortsel, Belgicko

Vzdelanie:

1974 *Candidat en droit* (kandidát práva) s najvyšším vyznamenaním (Univerzita Namur)

1977 *Licentiate in law* (belgický ekvivalent magistra práv) na Katolíckej univerzite Leuven – s najvyšším vyznamenaním a špeciálnou gratuláciou od komisie

1978 titul LLM na právnickej fakulte Univerzity Harvard s Fulbrightovým štipendiom

1979 titul MPA (Master in Public Administration) - Magister verejnej správy, John F. Kennedy School of Government, Univerzita Harvard

1982 titul PhD. na Katolíckej univerzite Leuven

Pracovné skúsenosti:

V súčasnosti:

od roku 1983 profesor európskeho práva, Katolícka univerzita Leuven, vedúci inštitútu európskeho práva

od roku 2003 sudca Súdneho dvora Európskych spoločností

od 8. 10. 2015 predseda Súdneho dvora

Predchádzajúce:

1988 - 1989 hosťujúci profesor práva, Univerzita Harvard, zameranie na semináre ohľadom európskeho práva;

1984 - 1989 profesor na College of Europe, Bruggy, Belgicko;

1984 - 1985 spolupracovník sudcu u René Joliet na Súdnom dvore Európskych spoločností;

1986 - 1989 člen Bruselskej advokátskej komory pôsobiaci ako advokát na Súdnom dvore Európskej únie, okrem iného ako zástupca Belgicka;

1989 - 2003 sudca Súdu prvého stupňa Európskych spoločností (dnešný Všeobecný súd);

2012 - 2015 podpredseda Súdneho dvora Európskej únie.



JUDr. JÁN ŠIKUTA

V každom čísle časopisu DE IURE vám predstavíme zaujímavých ľudí pracujúcich na Najvyššom súde SR. V tomto čísle sme sa rozprávali so sudcom občiansko-právneho kolégia, ktorý má bohaté medzinárodné skúsenosti, s JUDr. Jánom Šikutom.

Pán doktor, prečo ste sa rozhodli pracovať v justícii a ako vyzeral váš profesijný postup po skončení školy?

Pochádzam zo starej právnickej rodiny. Starí otcovia z oboch strán rodičov boli právnici. Jeden bol sudca Najvyššieho súdu, ešte Unitárneho súdu v Brne medzi dvomi vojnami a druhý bol notár. Moji rodičia boli právnici, mama bola sudkyňa, takže to prostredie ma prirodzene priviedlo k tomu, že som začal študovať právo. Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave som ukončil v roku

1983. Po skončení právnickej fakulty som nastúpil ako justičný čakatel', kde som vykonával čakatel'skú prax na Okresnom súde Bratislava - vidiek v Bratislave. Od roku 1986 som bol zvolený za sudcu tohto okresného súdu, kde som bol pridelený na občiansko-právny úsek. Od januára roku 1990 som bol prevolený na Krajský súd v Bratislave, kde som opäť pôsobil na občianskoprávnom úseku a vybavoval som občianskoprávnú agendu.

Mali ste popri tejto kariére čas aj na rodinu, máte aj deti?

Mám dve deti. Ten starší je súdny lekár a mladší vyštudoval právo a je koncipientom v notárskej kancelárii. Obaja chlapci už majú rodiny. Starší má dve deti a mladšiemu sa teraz narodilo dievčatko, takže som už trojnásobný deda.

Zmenili sa nejaké podmienky v justícii po revolúcii?

Justícia bola určitým spôsobom ovplyvnená politickými zmenami. Vytvorilo sa Združenie sudcov Slovenska, ktoré sa v tom čase snažilo hájiť záujmy sudcov. Ako v každom odvetví spoločnosti, aj v justícii boli ľudia s rozdielnymi názorami na zmeny. Na Krajskom súde v Bratislave som vtedy vydržal 4 roky. Potom sa mi naskytla možnosť ísť pracovať ako právny poradca Organizácie spojených národov pre Úrad Vysokého komisára pre utečencov, tak som to vyskúšal.

Aké to bolo odísť zo Slovenska do organizácie akou je OSN?

Bola to v každom prípade zmena. V rezorte spravodlivosti mi vyšli v ústrety, lebo v tom čase som bol ako sudca zvolený doživotne. Logicky som teda nechcel stratiť pozí-

ciu sudcu, pretože som nevedel čo bude zahŕňať nová práca. Spočiatku tie kontrakty neboli ani na dlhšiu dobu ako na dva, alebo štyri roky, či dobu neurčitú a už vôbec nie doživotne. Takže mi vyšli v ústrety v rezorte spravodlivosti a došlo k prerušeniu funkcie. Pomer sudcu mi zostal zachovaný a ďalej som pôsobil na Úrade Vysokého komisára pre utečencov. Bola to iná práca. Aj keď právnická v zmysle, že úlohou tohto úradu v strednej Európe bolo začať prijímať utečencov, s čím súvisela aj právnická práca, pretože som sa podieľal na komentovaní legislatívy týkajúcej sa azylu a cudzineckej agendy, migrácie a pod. Táto práca bola rozmanitá, pretože okrem príprav, stanovísk a právnych analýz pre národné parlamenty sme sa snažili lobbovať za prijatie takej verzie zákona, ktorá bude vyhovovať aj medzinárodným štandardom. Popritom to bola aj práca v teréne, pretože som sa priamo stretával so žiadateľmi o azyl a s utečencami. Chodil som tiež na hospitáciu pri rozhovoroch, alebo výsluchoch migračnými pracovníkmi, ktorí týchto žiadateľov o azyl analyzovali a potom vyhodnocovali situáciu. Prácou bola návšteva týchto žiadateľov v táboroch. Boli to aj rôzne prednáškové činnosti po celej Európe, kde aj vzhľadom na znalosť ruského jazyka som chodil do krajín bývalého Sovietskeho zväzu. Čiže táto práca nebola len v kancelárii pri počítači, ale aj v teréne s čím súviselo veľa cestovania.

Hovorí sa, že ľudia v minulosti rozmýšľali úplne rovnako, ako rozmýšľajú ľudia dnes, len majú iné možnosti. Platí to aj pri utečencoch, rozmýšľajú podobne ako my, alebo sú kultúry, ktoré sú úplne iné?

Samozrejme, že je rozdielnosť v kultúrach, v interpretácii, v ponímaní a v spôsobe života. Podstata u každého žiadateľa o azyl, alebo u utečenca je tá, že si chce zachrániť život, slobodu, či rodinu. Takže aj medzi žiadateľmi o azyl sú takí, ktorí sú fér a majú situáciu, ktorú sú nútení riešiť iba odchodom z krajiny. Ale sú medzi nimi aj takí, ktorí zneužívajú azylové konanie, pretože aj podľa medzinárodného práva, ktoré je pretransformované do národných práv, je zrejmé, že žiadateľ o azyl požíva určité výhody oproti iným cudzincom.

Zakladajúce členské západoeurópske krajiny hovoria o tom, že príliv utečencov je dlhodobou z perspektívy vývoja štátu pozitívnou udalosťou, teda prisun utečencov. Východná Európa, najmä V4 a iné krajiny ako Slovensko a Litva sa obávajú. Čo si myslíte, malo by sa Slovensko zaoberať demografickou krivkou, či vývinom v budúcnosti?

Dá sa to vyhodnotiť ako prínos, ide o to, o akých počtoch žiadateľov hovoríme, pretože situácia, ktorá je momentálne, je nezvládnuteľná. Ale ak sa pýtate na to, či to obohacuje, tak keď si vezmeme Slovensko, napríklad Majstra Pavla z

Levoče, on nebol Slovák, ale Nemec a takýchto prípadov, ktorí prišli a priniesli sem kultúru, je viac. Veľa krát to boli cudzinci, ktorí prišli a potom sa tu usadili a vďaka pozitívnemu prínosu si ich národ prisvojil. Čiže netreba vidieť len teroristov a tých, ktorí to zneužívajú, ale tiež ľudí, ktorí sú pre danú spoločnosť užitoční a dokážu sa zladiť s hodnotami a fungovaním spoločnosti. Avšak pri žiadateľoch o azyl je náročné zisťovať, kto hovorí pravdu, čo je pri takomto množstve o to viac komplikované. Slovensko nepatrilo medzi krajiny, kde by žiadatelia o azyl vo veľkom žiadali o útočisko, alebo kde by sa vo veľkom zdržiavali a inak tomu nie je ani dnes. Takže obavy, ktoré počúvame, nie sú celkom na mieste.

Môže to byť aj tým, že sociálne dávky, príjmy a najnižšia minimálna mzda je vyššia ako na Slovensku?

Áno, ale to už hovoríme o tých ekonomických záležitostiach, ale to nie je primárny dôvod. Primárny dôvod by mal byť, že osoba odchádza zo svojej krajiny preto, lebo je tam hrozba zo straty života, slobôd atď. Avšak je prirodzené, že keď sa už raz zo svojej spoločnosti a štátu pohnem preč, idem obyčajne tam, kde mi niekto pomôže, kde žijú menšiny, ku ktorým budem patriť. Niečo podobné je odchod obyvateľov z moslimských krajín, ktorí idú do Nemecka, kde je táto komunita veľmi silná. Kľúčové je, že všetci, ktorí prichádzajú, by mali prejsť procesom skúmania dôvodov, pre

ktoré sa rozhodli emigrovať.

Prišiel rok 2004, kedy Slovensko vstúpilo do Európskej únie a vy ste sa vrátili na Slovensko. Aké zmeny sa udiali vo Vašom živote?

Zmenou bolo, že som bol navrhnutý na jedného z kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu a bolo to v období počas môjho výkonu funkcie poradcu v OSN. Z kandidátov, ktorých súdna rada vybrala a predložila parlamentnému zhromaždeniu Rady Európy, som bol zvolený väčšinou v prvom kole.

Stretli ste sa v Štrasburgu na súde pre ľudské práva s nejakým veľkým prípadom celoeurópskym, ktorý rezonoval aj v médiách, taký najznámejší?

Z času na čas boli také prípady napríklad týkajúce sa interrupcie. Spomenul by som prípad Tysiac proti Poľsku, kde sťažovateľkou bola matka dvoch detí, ktorá otehotnela ako usporiadaná rodina. Lekári jej však diagnostikovali chorobu, kvôli ktorej bola vysoká pravdepodobnosť, že by po pôrode došlo k strate zrak. Z toho dôvodu sa dožadovala interrupcie v Poľsku, ale pretože tam platí výhrada svedomia, žiadny lekár jej ju nechcel urobiť. Tak teda vynosila dieťa a stalo sa presne to, čo vtedy lekári diagnostikovali a ona takmer oslepla. Následne podala sťažnosť na porušenia práv na súkromie a rodinný život. Neskôr Veľký senát zisťoval, že došlo k porušeniu jej práv. Ale samozrejme takých-

to prípadov je viac.

Ako sa odchádza po takej dlhej dobe späť na Slovensko?

Samozrejme, je to veľká zmena, pretože jedenásť rokov je kus života. Nie je to, ako keď sa vrátite z dovolenky. Človek nadviaže množstvo kontaktov, osobných aj pracovných.



Za tých jedenásť rokov v Štrasburgu asi nebol taký búrlivý vývoj ako tu na Najvyššom súde SR v Bratislave. Ako hodnotíte smerovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky?

Ťažko je mi to hodnotiť, pretože nie som tu ešte takú dlhú dobu. Ale môžem hodnotiť situáciu v Štrasburgu, kde to bolo stabilizované. Na zasadaniach, v senátoch a pri právnych diskusiách sa diskutovalo vecne a nie vždy mali členovia senátu rovnaký názor. Keď sa hlasovalo, rozhodlo sa podľa väčšiny. No keď sa vyšlo zo zasadacej miestnosti, tak sa v podstate zabudlo na to, kto

ako hlasoval a to bol ten profesionálny prístup. Niekedy rozdielnosť názorov môže vyplývať zo zlej legislatívy. Ak je legislatíva urobená tak, že sa dá skutočne rozhodnúť dvojako a za čo sudca nemôže byť braný na zodpovednosť. Aj v Štrasburgu chodili delegácie slovenských poslancov a robili sa spoločenské večierky, na ktorých bola príležitosť aj na neformálny rozhovor. Tak som jednému poslancovi povedal, vtedy poslanec, dnes je predseda parlamentu, že sa čudujem, že každý predseda parlamentu, keď hodnotí činnosť parlamentu, tak obyčajne ju hodnotí tým, koľko stoviek, alebo tisíc zákonov prijali za jeden rok. Na čo som mu povedal, že je to zlé, pretože to vedie k právnej neistote. A už ani právnici nevedia, ktorý zákon, v ktorom období platí, či ktorá verzia. Ako sa v tom majú vyznať ľudia, ktorí to nesledujú a ktorí nie sú právnici, keď sa zákony tak často menia. Podľa môjho názoru by bolo lepšie spraviť pár zákonov, ktoré by prešli diskusiami a prípravami tak, aby už potom, v rámci nejakého širšieho konsenzu, boli prijaté. A keď sa taký zákon prijme, tak ľudia sa mu aj dobrovoľne podriadia, nebudú hľadať potom nejaké iné cesty.

Ako je to v Západnej Európe so zákonmi, tiež sa tak často menia?

Vo Veľkej Británii sú platné rôzne zákony, alebo rozhodnutia súdov z 19. storočia. To je dôkaz o tom, že legislatíva je tam stabilná, konzervatívna a používajú predpisy staré sto

rokov. Vždy to interpretuje súd, ktorý je konzervatívny a podľa mňa by súd mal byť vždy konzervatívny.

Ešte na záver by som chcel otvoriť myšlienku o ľuďoch, ktorí sú vo všeobecnosti nespokojní s dôveryhodnosťou súdnictva. Samozrejme, že jedna strana vždy prehrá a asi nebude chváliť súdy, ale možno keby tie rozhodnutia boli inak vysvetlené strane, ktorá prehrá v súdnom spore, aby ten rozsudok prijala na vedomie a s nejakým rešpektom. Možno aj to je cesta ako zvýšiť dôveryhodnosť súdov, aby rozhodnutia boli jasnejšie. Alebo v čom by sa podľa Vás dala zlepšiť dôveryhodnosť súdnictva?

Nesúhlasím celkom s tým, že je nespokojných päťdesiat percent, lebo vždy jeden vyhrá a jeden prehrá. Ale aj ten, kto prehrá, ak je rozhodnutie presvedčivé, bude ho to nútiť zamyslieť sa, či bude pokračovať a súdiť sa ďalej. Druhá vec je tá, že na Slovensku je veľmi vysoká súdivosť.

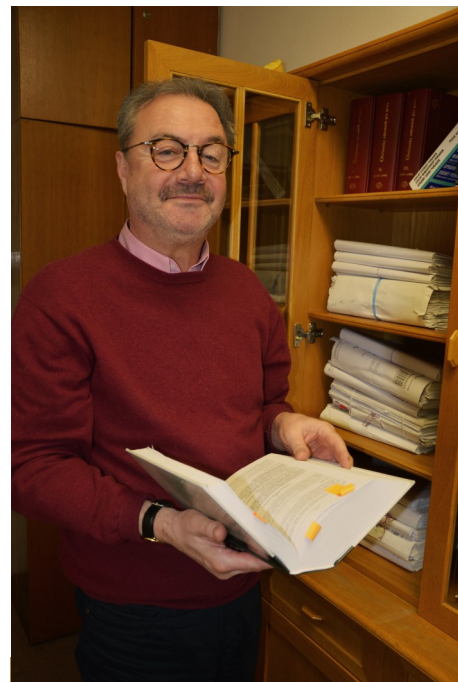
V Spojených štátoch, alebo v Západnej Európe to nie je?

Aj v západnej Európe je to rozdielne, ale ako príklad zoberiem znovu Veľkú Britániu, ktorá má viac obyvateľov ako Slovensko a menej sa súdia. Tam rozhodnutie súdu prvého stupňa zostáva konečné a právoplatné. Justícia tam má tradíciu a svoju vážnosť, podobné je to v Amerike.

V tomto budem trochu oponovať, lebo boli prípady aj za pani Thatcherovej, keď bola premiérkou. Stali sa vtedy určité sporné rozhodnutia a justičné omyly.

Áno, všeličo sa môže stať, ale v princípe je to jednoducho tak. A počet sťažností oproti Slovensku je vyšší, alebo rovnaký počtom sťažností vo Veľkej Británii, ktorá má desať násobne viac obyvateľov ako má Slovensko. To znamená, že na Slovensku je menší rešpekt voči justícii a otázka by mala teda znieť prečo? Podľa môjho názoru je to súhrn rôznych dôvodov. Mohlo by to byť aj kvôli sudcom samotným. Samozrejme nie všetkým, ale vieme, že keď jeden sudca urobí verejne problém, tak tým stiahne veľkú časť justície. Ale môže to byť aj nespokojnosťou účastníka s rozhodovaním. A keď sa všetky tieto veličiny dajú dokopy, tak slovenský účastník tým, že nedôveruje sudcovi, pokiaľ nie je úspešný vo veci, tak podáva právne prostriedky a ide vždy vyššie a vyššie. Takže na to asi nie je nejaká vyčerpávajúca odpoveď, čo môže byť príčina. Toto všetko dostáva justíciu do stavu tam, kde je. Na záver by som chcel dodať, že by nezaškodilo, keby sa tých zákonov prijímalo menej, boli by kvalitnejšie a taktiež by sa tak často nemenili. Tým pádom by aj súdy mali menej možností dávať rôzne interpretácie.

TEXT: Boris Urbančík



JUDr. Ján Šikuta

Narodený: 1960 v Bratislave

Vzdelanie:

1979 - 1984 študoval na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave

1984 priznaný titul JUDr.

1985 zložil justičnú skúšku

1989 - 1991 postgraduálne štúdium na Karlovej univerzite v Prahe

1994 - 1995 študijné pobyty vo Veľkej Británii a Kanade

2009 priznaný titul PhD.

Pracovné skúsenosti:

1986 vymenovaný za sudcu

OS BA - vidiek

1995 právny poradca na Úrade vysokého komisára OSN pre utečencov

2004 sudca ESLP v Štrasburgu

2008 - 2015 predseda senátu ESLP v Štrasburgu

2015 - súčasnosť sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Ocenenia:

2012 pamätná medaila Univerzity v Bari (Taliansko)

2012 pamätná medaila Najvyššieho správneho súdu Poľskej republiky

2014 zlatá medaila Najvyššieho súdu Kazachstanu



Historicky najväčší počet nových asistentov

Po výbere, ktorý sa konal 9. - 12. 11. 2015, pribudlo do stálej štátnej služby 20 nových asistentov sudcov Najvyššieho súdu SR. Pre výber bola zostavená výberová komisia v zložení: predseda výberovej komisie JUDr. Ivan Solej (riaditeľ kancelárie predsedníčky NS SR), členovia: JUDr. Jana Henčeková (sudkyňa NS SR – Správne kolégium) a Mgr. Ján Martvoň (Odbor dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov).

Išlo o historický výber z hľadiska počtu uchádzačov o štátnozamestnanecké miesta, keďže počet prihlásených uchádzačov bol 259. Z toho sa reálne zúčastnilo 151 a úspešne cez všetky výberové kolá prešlo 55 uchádzačov. Prijatých bolo 20 asistentov, celkovo sa však počet asistentov v roku 2015 zvýšil o 26, čím stúpol počet o viac ako 50% v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Tento výber bol výsledkom mimoriadnej snahy predsedníčky Najvyššieho súdu JUDr. Daniely Švecovej o navýšenie počtu odborných pracovníkov. Predstavoval ďalší z medzistupňov reformy „Zmena zvnútra“, ktorá má priniesť posilnenie a skvalitnenie odborného aj administratívneho personálu pre zefektívnenie fungovania justície. Už v súčasnosti sa vedenie súdu usiluje o zvýšenie počtu personálu v oblasti administratívy a správy súdu. Ďalším z dôležitých rozmerov, ktorý sa aj prostredníctvom konaného výberu dal do pozornosti, bol medzinárodný odbor.

Touto cestou JUDr. Solej vyslovuje poďakovanie výberovej komisii a osobnému úradu NS SR za to, že aj mimo svojho pracovného času, na úkor svojho osobného voľna, zabezpečovali transparentný priebeh výberu v jednotlivých kolách.

Vynikajúce bodové výsledky úspešných uchádzačov v písomnej časti aj osobný pohovor ukázal, že do justície vstupujú kvalitní pracovníci nielen po odbornej, ale i po ľudskej stránke.

So svojím názorom na výber a prvé týždne pôsobenia na Najvyššom súde SR sa s nami podelilo niekoľko nových asistentov, ktorí odpovedali na tieto otázky:

- **Kde ste študovali?**
- **V ktorej oblasti ste pôsobili pred nástupom na NS SR?**
- **Ako z hľadiska náročnosti hodnotíte výber asistentov?**
- **Aké sú vaše prvé dojmy z NS SR? Čo hovoríte na systém práce asistenta sudcu?**



Mgr. Lucia Szabová
asistentka sudcu
obchodnoprávne kolégium
NS SR

- Vysoká škola Danubius
- Exekútorský úrad
- Výber veľmi náročný – potrebné mať rozsiahle znalosti, jednoduchšie asi pre ľudí, čo už robili na súdoch.
- Prvé dojmy veľmi pozitívne - práca, prostredie, spolupracovníci, veľmi sa mi páči.



Mgr. Michal Karban
asistent sudcu
občianskoprávne kolégium
NS SR

- Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
- Advokácia v BA
- Podľa rozprávania s inými uchádzačmi počas výberového konania, mnohí uchádzači to považovali za náročné, prípadovú štúdiu a ústnu časť (veľa sa pýtali).
- Raj na zemi; úplná pohoda.



Mgr. Matúš Roško
asistent sudcu
občianskoprávne kolégium
NS SR

- Právo som vyštudoval na Univerzite Komenského v Bratislave s ukončením štúdia v máji roku 2015.
- Počas štúdia som pracoval v advokátskej kancelárii a bezprostredne pred nástupom na Najvyšší súd SR som pracoval ako špecialista poisťných vzťahov v Sociálnej poisťovni.
- Z môjho pohľadu išlo o najnáročnejšie výberové konanie, aké som dosiaľ absolvoval. Jednak z pohľadu počtu výberových kôl, a tiež z hľadiska ich odbornej náročnosti. Štruktúra výberového konania bola spôsobilá komplexne posúdiť odborné danosti uchádzačov. Vyhodnocovanie jednotlivých výberových kôl pôsobilo transparentne, nakoľko vyhlásenie výsledkov prebiehalo vždy v rovnaký deň ako samotné výberové kolo. Navyše, podľa môjho názoru, bol takto zvolený postup z časového hľadiska ohľaduplný voči uchádzačom, osobitne voči tým, ktorí cestovali zo vzdialenejších miest.
- Prvé dojmy z prostredia NS SR sú len pozitívne. V prvom rade ma potešil prívetivý prístup nových kolegov bez výnimky, ktorí nám veľmi ochotne dopomohli k adaptácii na nové prostredie a k plynulému zaradeniu sa do pracovného režimu Najvyššieho súdu. Systém práce asistenta mne osobne vyhovuje, keďže poskytuje určitú voľnosť a samostatnosť v práci. Tiež je veľkým pozi-

tívom skutočnosť, že asistenti sudcov nie sú zbytočne zaťažovaní administratívnou agendou a môžu sa tak venovať primárne plneniu odborných úloh, t. j. právnym rozborom pridelených vecí.



Mgr. Helena Marcinkechová
asistentka sudcu,
správne kolégium
NS SR

- Mojou alma mater studiorum je Právnická fakulta Trnavskej univerzity.
- Už pred nástupom na NS SR som pracovala v justícií, avšak na súde nižšieho stupňa, konkrétne na Krajskom súde v Bratislave ako vyššia súdna úradníčka.
- Proces výberu asistentov považujem za vcelku náročný. Pre mňa ako uchádzačku takým určite bol, išlo o tri dni plné adrenalínu, kedy sme sa všetci snažili zo seba dostať to najlepšie a predpokladám, že nemenej náročné muselo byť pre výberovú komisiu nielen čo sa týka hodnotenia odpovedí, ale tiež z hľadiska organizačného, keď sa nás v prvých kolách zišlo (ak si dobre pamätám) viac než 150 ľudí. Osobne veľmi oceňujem, že členovia komisie boli až do večerných hodín ochotní opravovať testy a následne aj vysvetľovať prípadné nejasnosti.
- Dojmy mám len tie najlepšie, aj z kolegiálneho, veľmi kamarátskeho ducha medzi asistentmi, ako aj z príjemného, ľudského a trpezlivého prístupu sudcov. Oproti svojej predchádzajúcej práci je obrovskou výhodou viac asistentov na senát.



Mgr. Zuzana Macurová
asistentka sudcu
trestnoprávne kolégium
NS SR

- Absolvovala som Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave.

- Pred nástupom na Najvyšší súd Slovenskej republiky som pôsobila ako vyššia súdna úradníčka na Krajskom súde v Bratislave, pričom som bola zaradená k senátu občianskoprávnemu kolégia.
- Výber asistentov Najvyššieho súdu SR hodnotím ako veľmi náročný, predovšetkým z hľadiska odbornosti. Výberové konanie bolo podľa môjho názoru zorganizované na vysokej úrovni, k čomu významnou mierou prispeli predovšetkým členovia komisie, ktorí nás o priebehu a hodnotení jednotlivých kôl dôkladne oboznámili. Taktiež nás vopred oboznámili o predbežnom termíne vyhlásenia výsledkov, čo veľmi oceňujem, nakoľko sa takto dal nájsť čas aj na načerpanie síl do ďalších kôl.
- Moje prvé dojmy z NS SR sú výborné, zišli sme sa tu vynikajúci kolektív asistentov. Systém práce asistenta je podľa môjho názoru veľmi rozmanitý, v značnej miere spolupracujeme so sudcami, zúčastňujeme sa porád, pojednávaní.



pól má aj svoj protipól, hoc tých záporných protipólov je omnoho menej, ale, predsa len, tie neustále kontroly pri vstupe do budovy sú celkom otravné (chápem však, že bezpečnosť je prioritná) a tiež je to tu tak trochu bludisko – samé schody, chodby, niečo ako v Harry Potterovi, ale zas musím povedať, že to hľadanie a chodenie je dobrodružné, nikdy neviem, kde sa zrazu objavím. A páči sa mi aj tento časopis, naozaj skvelý nápad, ale som zvedavý, či uverejní tieto moje dojmy.

- Spoluprácu asistent – sudca hodnotím pozitívne, oproti spolupráci z bývalej práce (okresného súdu). Sudca mi prideliť prácu, nechá mi na ňu primeraný čas, a ja ju po vypracovaní mu naspäť odovzdám. Mne osobne tento systém vyhovuje, pretože sudca má stále prehľad o jemu pridelených veciach a tiež o práci asistenta. So spoluprácou s ním som spokojný, pretože sudca je ochotný, nápomocný, pracovitý, má profesionálny prístup, ale je ľudský, komunikácia s ním je dobrá a nevytvára stres.

TEXT: Dušana Remetová

- Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
- Okresný súd Bratislava IV, vyšší súdny úradník (štátna správa)
- Štandardná náročnosť, databáza otázok, prípadových štúdií a jazyka bola taká istá, ako na výberoch na ktorýkoľvek iný súd; najťažšie bolo pripraviť sa na prípadové štúdium, z ktorých mnohé sú náročné nielen pre (budúcich) VSÚ, resp. asistentov sudcov NS SR, ale aj už pôsobiach sudcov
- Tak, úprimne, s rukou na srdci hovorím, že celé dobre; ľudia naokolo sú milí, pekne sa pozdravia a aj odzdravia, sudkyňa je super, dokonca mi už poslala v maile aj smajlíka, kolegynky v kanclí sú perfektné, práca je zaujímavá a tiež sa mi páči bufet, dnes som tam bol a fakt, že človek tam kadečo nájde za ľudové ceny a v dobrej kvalite. No ale každý



Absolventská prax na Najvyššom súde

Najvyšší súd Slovenskej republiky v snahe riešiť problém s pribúdajúcou agendou na jednotlivých kolégiách, predovšetkým na občianskoprávnom (civilnom) kolégiu, požiadal v januári Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave na Vazovovej/a o zabezpečenie absolventov škôl, vedených v evidencii uchádzačov o zamestnanie, na účely vykonávania absolventskej praxe podľa § 51 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v rámci národného projektu „Absolventská prax štartuje zamestnanie“. Najvyšší súd v žiadosti uviedol špecifikáciu miest na vykonávanie absolventskej praxe nasledovne:

10 absolventov s vysokoškolským vzdelaním právnického zamerania na miesto štátneho radcu – asistenta sudcu, kde by v rámci získavania praktických skúseností pripravovali vybraní absolventi podklady pre rozhodovaciu činnosť sudcu najvyššieho súdu,

10 absolventov s úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou (všeobecného alebo ekonomického zamerania – gymnázium alebo obchodná akadémia) na miesto odborného referenta – súdneho zapisovateľa, kde by v rámci už spomínaného získavania praktických skúseností vykonávali administratívnej práce, kancelárske úkony, prácu s PC.

Absolventi škôl, vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, budú pridelení na jednotlivé kolégiá, na ktorých pod vedením predsedov a vedúcich kancelárií zapisovateliek týchto kolégií vykonajú absolventskú prax v časovom rozpätí dohodnutom v samotnej žiadosti. Zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bola žiadosť vybavená kladne, čoho dôkazom je podpísaná Dohoda číslo: 16/01/051/9 o zabezpečení podmienok vykonávania absolventskej praxe absolventa školy, vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie uzatvorená medzi Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava a Najvyšším súdom Slovenskej republiky z 27. januára 2016. Na základe tejto dohody a ústretovej spolupráce s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny sa úspešne realizuje na pôde najvyššieho súdu absolventská prax a nie je vylúčené, že niektorí z absolventov nájdu svoje budúce pracovné uplatnenie práve na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

TEXT: Zuzana Candráková

S ČASOM O PRETEKY

Beh na dlhú trať,
taký maratón,
nechceme ostať stáť,
ani ja, ani ty, ani on...

Uniká bez možnosti návratu,
kožu občas nechá odratúť,
pokiaľ sa z toho spamätá,
príde ďalšia príležitosť vhodná
a brána otvorená alebo zavretá,
nás odrazí od dna.

Bojuje nekompromisne,
niekedy k múru príliš tlačí,
vtedy až kdesi pri srdci stisne,

keď velia väčší hráči...
Aspoň, že je spravodlivý,
všetkých rovnako dobieha,
bojovník horlivý,
nostalgia na nás dolieha...

Vyhráva,
za zlé mu to nemajme,
česť porazeným ostáva,
v remízu stále dúfajme...

Dušana Remetová

